Interview met de filmmaker

Fouzia el Hanouti over Dina Inou

Hoe ben je begonnen met het maken van documentaires?

Ik werk al meer dan vijftien jaar voor televisie, eerst als redacteur en inmiddels ook als maker. Wat ik zo mooi vind aan het maken van documentaires, is dat we verhalen zichtbaar kunnen maken die anders vaak op de achtergrond blijven. Menselijke, bijzondere verhalen die niet altijd de aandacht krijgen die ze verdienen.

Met een documentaire kun je zulke verhalen op een persoonlijke en zorgvuldige manier vertellen. Juist die combinatie van dichtbij komen, luisteren en iemand de ruimte geven om zijn of haar eigen verhaal te delen, vind ik heel waardevol.

Waarom wilde je juist deze film maken? Hoe kwam je op het idee?

Ik ben zelf geboren in Marokko en opgegroeid in Nederland. Ik houd van beide landen en voel me in allebei thuis, maar ze verschillen ook sterk van elkaar. Het eten, de geschiedenis en het familieleven: het zijn twee verschillende werelden.

Via het verhaal van Dina wilde ik die twee werelden in beeld brengen, inclusief de worstelingen die daarbij kunnen horen. Denk aan taal, identiteit en het gevoel dat je soms tussen twee culturen in staat.

Ik leerde Dina kennen via haar moeder, met wie ik al eerder contact had gehad. Zij vertelde dat Dina soms een ‘nep-Marokkaan’ werd genoemd, omdat ze nog nooit in Marokko was geweest. Toen dacht ik meteen: haar eerste reis naar Marokko wil ik filmen. Uiteindelijk pakte dat heel mooi uit.

Was Dina meteen enthousiast over jouw idee voor de film?

Ja, Dina en haar moeder waren eigenlijk meteen enthousiast. Dina wilde haar verhaal graag delen, omdat ze dacht dat veel kinderen zich erin zouden herkennen. Het is een lief en persoonlijk verhaal, maar tegelijkertijd ook heel herkenbaar voor veel kinderen met een Marokkaans-Nederlandse achtergrond. En eigenlijk geldt dat net zo goed voor kinderen met familie in Turkije, Suriname of andere landen. De film gaat over opgroeien tussen twee culturen en dat is iets waar veel kinderen zich in kunnen herkennen.

Wat was de grootste uitdaging tijdens het maakproces?

De grootste uitdaging vond ik de montage. Ik moest ongeveer twaalf uur aan beeldmateriaal terugbrengen tot een documentaire van vijftien minuten. Dat vond ik best lastig, juist omdat Dina’s reis uit veel kleine, waardevolle momenten bestond. In de

montage moest ik zoeken naar een goede balans tussen het persoonlijke reisverhaal, haar band met haar familie en de bredere vragen over identiteit en thuishoren.

De volgende keer wil ik daar tijdens het draaien al beter op letten. Ik zou vooraf duidelijkere keuzes maken over wat ik echt nodig heb voor het verhaal en wat minder essentieel is. Dat helpt om gerichter te filmen en maakt het montageproces waarschijnlijk overzichtelijker.

Kun je iets vertellen over de draai- en montagedagen?
We draaiden twee dagen in Nederland met Dina en haar vriendinnen. De rest van de opnames vonden plaats in Marokko. Dat vond ik spannend, omdat Marokko voor mij veel meer is dan alleen een filmlocatie. Het is het land waar ik ben geboren en waar een deel van mijn familiegeschiedenis ligt. Tegelijkertijd ben ik opgegroeid in Nederland en ken ik Marokko vooral via mijn familie en vakanties. Om daar vervolgens als regisseur een film te maken, voelde daarom heel persoonlijk en bijzonder.

Ik wilde het land, de mensen die we filmden recht doen. Het was belangrijk voor mij dat zij zich tijdens de opnames veilig en op hun gemak voelden. Gelukkig ging dat heel goed, mede doordat ik de Marokkaanse taal goed spreek. Daardoor ontstond er snel vertrouwen en voelden mensen zich vrijer voor de camera. Praktisch gezien was de reis spannend. Je weet vooraf nooit precies hoe mensen op een camera reageren of wat een draaidag zal brengen. Juist die onzekerheid maakte het soms spannend, maar uiteindelijk ook heel bijzonder. Ik merkte dat ik me steeds meer kon overgeven aan wat er op dat moment gebeurde. Die openheid heeft de film uiteindelijk veel gebracht.

Ook het werk in de geluidsstudio na de montage vond ik erg leuk. Samen met een geluidsdesigner hebben we muziek laten componeren en opnemen. Die muziek geeft de documentaire, vind ik, echt een Marokkaanse sfeer.

Wat hoop je dat leerlingen van de film kunnen leren?
Ik hoop vooral dat ze van de documentaire genieten. Het zou mooi zijn als zij zichzelf herkennen in Dina's verhaal: het leven tussen twee werelden, met verschillende talen en culturen. Maar ik hoop ook dat de film laat zien dat die werelden heel goed naast elkaar kunnen bestaan, dat je niet altijd hoeft niet te kiezen waar je bij hoort. Dat mag je zelf bepalen en op je eigen manier invullen.